

Међународни рачуноводствени стандард 12

Порези на добитак

Циљ

Циљ овог Стандарда је прописивање рачуноводног третмана пореза на добитак. Главно питање рачуноводног обухватања пореза на добитак јесте како обухватити текуће и будуће пореске последице:

- (а) будућег повраћаја (измирења) књиговодствене вредности средстава (обавеза) који је признат у извештају о финансијској позицији ентитета; и
- (б) трансакција и других догађаја текућег периода који су признати у финансијским извештајима ентитета.

Признавању средства или обавезе својствено је да извештајни ентитет очекује да поврати или измири књиговодствену вредност тог средства или обавезе. Ако је вероватно да ће, услед повраћаја или измирења те књиговодствене вредности, будућа пореска плаћања бити већа (мања) него што би била када тај повраћај или измирење не би имали пореске последице, овим Стандардом се захтева да ентитет призна одложену пореску обавезу (одложено пореско средство) уз одређене ограничене изузетке.

Овим Стандардом се од ентитета захтева да рачуноводно обухвати пореске последице трансакција и других догађаја на исти начин на који рачуноводно обухвата саме трансакције и друге догађаје. Дакле, за трансакције и друге догађаје признате у билансу успеха, сви повезани порески ефекти се такође признају у билансу успеха. За трансакције и друге догађаје признате ван биланса успеха (или у осталом укупном резултату или директно на капиталу), сви повезани порески ефекти се такође признају ван биланса успеха (или у осталом укупном резултату или директно на капиталу). Слично томе, признавање одложених пореских средстава и обавеза у пословној комбинацији утиче на износ гудвила насталог у тој пословној комбинацији или на износ било ког признатог добитка по основу повољне куповине.

Овај Стандард се такође бави признавањем одложених пореских средстава насталих из неискоришћених пореских губитака или неискоришћених пореских кредита, презентацијом пореза на добитак у финансијским извештајима и обелодањивањем информација у вези са порезом на добитак.

Делокруг

- 1 Овај Стандард се примењује у рачуноводственом обухватању пореза на добитак.
- 2 За сврхе овог Стандарда, порез на добитак укључује све домаће и иностране порезе који се заснивају на опорезивом добитку. Порез на добитак такође укључује порезе, као што су обустављени порези, које плаћа зависни ентитет, придружени ентитет или заједнички аранжман при расподели ентитету који сачињава извештај.
- 3 [Брисан]
- 4 Овај Стандард се не бави методама рачуноводног обухватања државних давања (видети IAS 20 *Рачуноводно обухватање државних давања и обелодањивање државне помоћи*) или пореских кредита по основу улагања. Међутим, овај Стандард се бави рачуноводственим обухватањем привремених разлика које могу настати из таквих давања или пореских кредита по основу улагања.

Дефиниције

- 5 У овом стандарду коришћени су следећи термини са наведеним значењем:

Рачуноводствени добитак је добитак или губитак за период пре одбитка пореског расхода.

Опорезиви добитак (порески губитак) је добитак (губитак) за период утврђен од стране пореских власти, одређен у складу са прописима по којима су порези на добитак плативи (надокнадиви).

Порески расход (порески приход) је укупан износ укључен у одређивање добитка или губитка за период у вези са текућим и одложеним порезом.

Текући порез је износ обавезе за плативи (повратив) порез на добитак који се односи на опорезиви добитак (порески губитак) за период.

Одложене пореске обавезе су износи пореза на добитак плативи у будућим периодима у односу на опорезиве привремене разлике.

Одложена пореска средства су износи пореза на добитак надокнадиви у будућим периодима који се односе на:

- (а) одбитне привремене разлике;
- (б) неискоришћене пореске губитке пренете у наредни период; и
- (ц) неискоришћени порески кредит пренет у наредни период.

Привремене разлике су разлике између износа књиговодствене вредности неког средства или обавезе приказане у извештају о финансијској позицији и њихове пореске основице. Привремене разлике могу бити или:

- (а) **опорезиве привремене разлике** које су привремене разлике које ће за резултат имати опорезиве износе приликом одређивања опорезивог добитка (пореског губитка) будућих периода када се књиговодствена вредност средства или обавезе надокнади или измири; или
- (б) **одбитне привремене разлике** које су привремене разлике које ће за резултат имати износе који се могу одбити при одређивању опорезивог добитка (пореског губитка) будућих периода када се књиговодствена вредност датог средства или обавезе надокнади или измири.

Пореска основица неког средства или обавезе је износ додељен том средству или обавези у пореске сврхе.

- 6 Порески расход (порески приход) се састоји од текућег пореског расхода (текућег пореског прихода) и одложеног пореског расхода (одложеног пореског прихода).

Пореска основица

- 7 Пореска основица средства је износ који ће моћи да се одбије за пореске сврхе од било каквих опорезивих економских користи које ће се улити у ентитет када се врши повраћај књиговодствене вредности тог средства. Ако те економске користи не буду опорезиве, пореска основица датог средства је једнака његовој књиговодственој вредности.

Примери

1	Машина кошта 100. За пореске сврхе, амортизација у износу од 30 је већ одбијена у текућем и претходним периодима, а преостали трошак ће моћи да се одбије у будућим периодима, или као амортизација или кроз одбитак при отуђивању. Приход остварен коришћењем машине је опорезив, сваки добитак при отуђењу машине ће бити опорезив и сваки губитак при отуђивању ће моћи да се одбије за пореске сврхе. Пореска основица машине је 70.
2	Потраживање за камату има књиговодствену вредност од 100. Повезани приход од камате биће опорезован на готовинској основи. Пореска основица потраживања за камату је нула.
3	Потраживања од купаца имају књиговодствену вредност од 100. Повезани приходи су већ укључени у опорезиви добитак (порески губитак). Пореска основица потраживања од купаца је 100.
4	Потраживање за дивиденде од зависног ентитета има књиговодствену вредност од 100. Дивиденде нису опорезиве. У суштини, цела књиговодствена вредност датог средства се може одбити од економских користи. <i>Сходно томе, пореска основица потраживања за дивиденде износи 100.</i> ^(а)
5	Потраживање за зајам има књиговодствену вредност од 100. Отплата зајма неће имати пореске последице. <i>Пореска основица зајма износи 100.</i>

Примери	
а	По овој анализи, нема опорезиве привремене разлике. Алтернативна анализа показује да обрачунато потраживање за дивиденде има пореску основицу једнаку нули и да се нулта пореска стопа примењује на резултујућу опорезиву привремену разлику од 100. У случају обе анализе, не постоји одложена пореска обавеза

- 8 Пореска основица обавезе је њена књиговодствена вредност, умањена за било који износ који ће моћи да се одбије за пореске сврхе у погледу те обавезе у будућим периодима. У случају прихода који се прима унапред, пореска основица резултујуће обавезе је њена књиговодствена вредност, умањена за било који износ прихода који неће бити опорезив у будућим периодима.

Примери	
1	Краткорочне обавезе укључују обрачунате расходе са књиговодственом вредношћу од 100. Повезани расход ће бити одбијен за пореске сврхе на готовинској основи. Пореска основица насталих расхода је нула.
2	Краткорочне обавезе укључују приход од камате примљен унапред са књиговодственом вредношћу од 100. Повезани приход од камате је био опорезован на готовинској основи. Пореска основица камате примљене унапред је нула.
3	Краткорочне обавезе укључују обрачунате расходе са књиговодственом вредношћу од 100. Повезани расход је већ одбијен за пореске сврхе. Пореска основица обрачунатих расхода је 100.
4	Краткорочне обавезе укључују обрачунате новчане казне и пенале са књиговодственом вредношћу од 100. Казне и пенали се не могу одбити за пореске сврхе. <i>Пореска основица насталих новчаних казни и пенала је 100.</i> ^(а)
5	Обавеза за зајам има књиговодствену вредност од 100. Отплата зајма неће имати пореске последице. <i>Пореска основица зајма износи 100.</i>
а	По овој анализи, нема одбитне привремене разлике. Алтернативна анализа показује да обрачунате новчане казне и обавезе за пенале имају пореску основицу једнаку нули и да се нулта пореска стопа примењује на насталу одбитну привремену разлику од 100. У случају обе анализе, не постоје одложена пореска средства.

- 9 Неке ставке имају пореску основицу, али нису признате као средства или обавезе у извештају о финансијској позицији. На пример, трошкови истраживања су признати као расход при утврђивању рачуноводственог добитка у периоду у ком су настали, али може да се деси да се не дозволе као одбитак приликом утврђивања опорезивог добитка (пореског губитка) до неког каснијег периода. Разлика између пореске основице трошкова истраживања, која представља износ који ће пореске власти дозволити као одбитак у будућим периодима, и књиговодствене вредности једнаке нули је одбитна привремена разлика која има за последицу одложено пореско средство.
- 10 Када пореска основица средства или обавезе није одмах очигледна, корисно је размотрити основно начело на ком се овај Стандард заснива: да ентитет, уз одређене ограничене изузетке, признаје одложену пореску обавезу (средство) кад год би повраћај или измирење књиговодствене вредности средства или обавезе изазвао повећање (смањење) будућих пореских плаћања у односу на њихов износ који би се јавио када такав повраћај или измирење не би имали пореске последице. Пример Ц после параграфа 51А илуструје околности у којима може бити корисно размотрити ово основно начело, на пример, када пореска основица средства или обавезе зависи од очекиваног начина повраћаја или измирења.
- 11 У консолидованим финансијским извештајима, привремене разлике се утврђују поређењем књиговодствене вредности средстава и обавеза у консолидованим финансијским извештајима са одговарајућом пореском основицом. Пореска основица се утврђује према консолидованој пореској пријави у оним законодавствима у којима се таква пријава попуњава. У другим законодавствима пореска основица се утврђује према пореским пријавама сваког ентитета у групи.

Признавање краткорочних пореских обавеза и текућих пореских средстава

- 12 Текући порез за текући и претходне периоде се признаје као обавеза у висини неплаћеног износа. Када износ већ плаћен за текући и претходне периоде премашује износ доспео за наплату за те периоде, вишак се признаје као средство.
- 13 Корист од пореског губитка који може да се пренесе уназад да би се повратио текући порез претходног периода признаје се као средство.
- 14 Када се порески губитак користи за повраћај текућег пореза претходног периода, ентитет признаје ту корист као средство у периоду у ком порески губитак настаје, јер је вероватно да ће корист приспети у ентитет и та корист се може поуздано мерити.

Признавање одложених пореских обавеза и одложених пореских средстава

Опорезиве привремене разлике

- 15 Одложена пореска обавеза се признаје за све опорезиве привремене разлике, осим када одложена пореска обавеза настаје из:
- (а) почетног признавања гудвила; или
  - (б) почетног признавања средства или обавезе у трансакцији која:
    - (i) није пословна комбинација; и
    - (ii) у време трансакције, не утиче ни на рачуноводствени добитак ни на опорезиви добитак (порески губитак).

Међутим, за опорезиве привремене разлике повезане са инвестицијама у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете и учешћима у заједничким аранжманима, одложена пореска обавеза се признаје у складу са параграфом 39.

- 16 Својствено је признавању средства да ће се његова књиговодствена вредност повратити у виду економских користи које притичу у ентитет у будућим периодима. Када књиговодствена вредност средства премашује његову пореску основицу, износ опорезивих економских користи ће премашити износ који ће бити дозвољен као одбитак за пореске сврхе. Ова разлика је опорезива привремена разлика, а обавеза плаћања насталих пореза на добитак у будућим периодима је одложена пореска обавеза. Како ентитет буде повраћао књиговодствену вредност средства, укидаће се опорезива привремена разлика, а ентитет ће имати опорезиви добитак. Тиме постаје вероватно да ће се економске користи одливати из ентитета у виду пореских плаћања. Стога се овим Стандардом захтева признавање свих одложених пореских обавеза, осим у одређеним околностима описаним у параграфима 15 и 39.

Пример

Средство које је коштало 150 има књиговодствену вредност 100. Кумулативна амортизација за пореске сврхе је 90, а пореска стопа 25%.

Пореска основица средства је 60 (набавна вредност од 150 умањена за кумулативну амортизацију од 90). Да би повратио књиговодствену вредност од 100, ентитет мора остварити опорезиви приход од 100, али ће једино моћи да одбије пореску амортизацију од 60. Због тога ће ентитет платити порез на добитак од 10 (25% од 40) када поврати књиговодствену вредност средства. Разлика између књиговодствене вредности од 100 и пореске основице од 60 је опорезива привремена разлика од 40. Стога, ентитет признаје одложену пореску обавезу од 10 (25% од 40) која представља порез на добитак који ће платити када поврати књиговодствену вредност средства.

- 17 Неке привремене разлике настају када су приход или расход укључени у рачуноводствени добитак у једном периоду, али су у опорезиви добитак укључени у другом периоду. Такве привремене разлике се често описују као временске разлике. Следе примери привремених разлика ове врсте које су опорезиве привремене разлике и које стога имају за последицу одложене пореске обавезе:

- (а) приход од камате је укључен у рачуноводствени добитак на пропорционалној временској основи, али може, у неким законодавствима, бити укључен у опорезиви добитак када се наплати готовина. Пореска основица било ког потраживања признатог у извештају о финансијској позицији за такве приходе је нула јер приходи не утичу на опорезиви добитак док се не наплати готовина;
- (б) амортизација која се користи при утврђивању опорезивог добитка (пореског губитка) може се разликовати од оне која се користи при утврђивању рачуноводственог добитка. Привремена разлика је разлика између књиговодствене вредности средства и његове пореске основице која је првобитна набавна вредност средства умањена за све одбитке у вези са тим средствима које пореске власти дозвољавају при утврђивању опорезивог добитка текућег и претходних периода. Опорезива привремена разлика настаје и има за последицу одложену пореску обавезу када је пореска амортизација убрзана (ако је пореска амортизација спорија од рачуноводствене амортизације настаје одбитна привремена разлика и она има за последицу одложено пореско средство); и
- (ц) трошкови развоја се могу капитализовати и амортизовати током будућих периода при утврђивању рачуноводственог добитка, али се одбијају при утврђивању опорезивог добитка у периоду у ком су настали. Такви трошкови развоја имају пореску основицу једнаку нули јер су већ одбијени од опорезивог добитка. Привремена разлика је разлика између књиговодствене вредности трошкова развоја и њихове пореске основице једнаке нули.

18 Привремене разлике такође настају када:

- (а) се препознатљива стечена средства и преузете обавезе признају по фер вредности у складу са IFRS 3 *Пословне комбинације*, али еквивалентно кориговање се не врши у сврхе пореза (видети параграф 19);
- (б) се средства ревалоризују, а еквивалентно кориговање се не врши за пореске сврхе (видети параграф 20);
- (ц) гудвил настаје у пословној комбинацији (видети параграф 21);
- (д) се пореска основица средства или обавезе при почетном признавању разликује од њиховог почетне књиговодствене вредности, на пример када ентитет има користи од неопорезивих државних давања која се односе на средства (видети параграфе 22 и 33); или
- (е) се књиговодствена вредност инвестиција у зависне ентитете, придружена ентитета или учешћа у заједничким аранжманима разликује од пореске основице инвестиције или учешћа (видети параграфе 38–45).

Пословне комбинације

- 19 Уз мало изузетака, препознатљива стечена средства и преузете обавезе и у пословној комбинацији се признају по фер вредности на датум стицања. Привремене разлике настају када на пореску основицу стечених препознатљивих средстава и преузетих обавеза није утицано пословном комбинацијом или је на њу утицано другачије. На пример, када се књиговодствена вредност средства повећа до фер вредности, али пореска основица средства остане у висини набавне вредности као код претходног власника, настаје опорезива привремена разлика која има за последицу одложену пореску обавезу. Проистекла одложена пореска обавеза утиче на гудвил (видети параграф 66).

Средства књижена по фер вредности

- 20 IFRS дозвољавају или захтевају да се одређена средства књиже по фер вредности или да се ревалоризују (видети, на пример, IAS 16 *Некретнине, постројења и опрема*, IAS 38 *Нематеријална средства*, IAS 40 *Инвестиционе некретнине* и IFRS 9 *Финансијски инструменти*). У неким законодавствима, ревалоризација или друго прерачунавање вредности средства на фер вредност утиче на опорезиви добитак (порески губитак) текућег периода. Као резултат тога, пореска основица средства се коригује и не настаје привремена разлика. У другим законодавствима ревалоризација или прерачунавање вредности средства не утичу на опорезиви добитак у периоду ревалоризације или прерачунавања, и отуда се пореска основица средства не коригује. Без обзира на то, будуће надокнађивање књиговодствене вредности имаће за последицу опорезиви прилив економских користи у ентитет, а износ који ће моћи да се одбије за пореске сврхе разликоваће се од износа тих економских користи. Разлика између књиговодствене вредности ревалоризованог средства и његове пореске основице је привремена разлика и она доводи до одложене пореске обавезе или средства. Ово је тачно чак и ако:

- (a) ентитет не намерава да отуђи средство. У таквим случајевима, ревалоризована књиговодствена вредност средства ће се повратити кроз коришћење и тиме ће створити опорезиви приход који премашује амортизацију која ће бити дозвољена за пореске сврхе у будућим периодима; или
- (б) је порез на капиталне добитке одложен ако су приходи од отуђивања средства уложени у слична средства. У таквим случајевима, порез ће на крају морати да се плати при продаји или коришћењу сличних средстава.

Гудвил

21 Гудвил који настаје у пословној комбинацији се одмерава као износ који преостане након што се од (а) одузме (б) где је:

- (а) збир:
  - (i) посматраног преноса у складу са IFRS 3, при чему се генерално захтева одмеравање фер вредности на датум стицања;
  - (ii) износа сваког учешћа без права контроле у стеченом ентитету признатог у складу са IFRS 3; и
  - (iii) у пословној комбинацији оствареној у фазама, фер вредности претходног капиталног учешћа стицаоца у стеченом ентитету на датум стицања.
- (б) нето износи препознатљивих стечених средстава и преузетих обавеза одмерених у складу са IFRS 3 на датум стицања.

У многим правним системима, порески органи не дозвољавају смањења књиговодствене вредности гудвила као трошка који се одбија приликом одређивања опорезивог добитка. Осим тога, у таквим правним системима, трошак гудвила се обично не може одбити када зависни ентитет отуђује своју основну делатност. У таквим пореским системима гудвил има пореску основицу једнаку нули. Свака разлика између књиговодствене вредности гудвила и његове пореске основице једнаке нули је опорезива привремена разлика. Међутим, овим Стандардом се не дозвољава признавање проистекле одложене пореске обавезе јер се гудвил одмерава као остатак, а признавање одложене пореске обавезе би повећало књиговодствену вредност гудвила.

21A Сматра се да накнадна смањења одложене пореске обавезе која је непризната, јер настаје из почетног признавања гудвила, такође настају из почетног признавања гудвила и стога нису призната по параграфу 15(а). На пример, ако у пословној комбинацији ентитет призна гудвил од 100 н.ј. са пореском основицом која је једнака нули, према параграфу 15(а) ентитету се забрањује признавање проистекле одложене пореске обавезе. Ако ентитет накнадно признаје губитак услед умањења вредности од 20 н.ј. за тај гудвил, износ опорезиве привремене разлике која се односи на гудвил се смањује са 100 н.ј. на 80 н.ј., са проистеклим смањењем вредности непризнате одложене пореске обавезе. То смањење вредности непризнате одложене пореске обавезе такође се сматра повезаним са почетним признавањем гудвила и стога се забрањује да оно буде признато по параграфу 15(а).

21A Одложене пореске обавезе за опорезиве привремене разлике које се односе на гудвил се, међутим, признају када не настају из почетног признавања гудвила. На пример, ако у пословној комбинацији, ентитет призна гудвил од 100 н.ј. при чему се одбитак за пореске сврхе може користити по стопи од 20 процената годишње почев од године стицања, пореска основица при почетном признавању гудвила је 100 н.ј., а на крају године стицања је 80 н.ј. Ако књиговодствена вредност гудвила на крају године стицања остане непромењена, то јест остане 100 н.ј., опорезива привремена разлика од 20 н.ј. настаје на крају те године. Пошто се та опорезива привремена разлика не односи на почетно признавање гудвила, признаје се проистекла одложена пореска обавеза.

Почетно признавање средства или обавезе

22 Привремена разлика може настати при почетном признавању средства или обавезе, на пример, ако део или цела набавна вредност средства неће моћи да се одбије за пореске сврхе. Метод рачуноводственог обухватања такве привремене разлике зависи од природе трансакције која је довела до почетног признавања средства или обавезе:

- (а) у пословној комбинацији, ентитет признаје било коју одложену пореску обавезу или средство и то утиче на износ гудвила или добитка од повољне куповине који признаје (видети параграф 19);

- (б) ако трансакција утиче или на рачуноводствени добитак или на опорезиви добитак, ентитет признаје било коју одложену пореску обавезу или средство и признаје проистекли одложени порески расход или приход у билансу успеха (видети параграф 59);
- (ц) ако трансакција није пословна комбинација и не утиче ни на рачуноводствени добитак ни на опорезиви добитак, ентитет би, у одсуству изузетака датих у параграфима 15 и 24, признао проистеклу одложену пореску обавезу или средство и кориговао књиговодствену вредност средства или обавезе за исти износ. Услед таквих кориговања финансијски извештаји би постали мање транспарентни. Стога се овим Стандардом ентитету не дозвољава да призна проистеклу одложену пореску обавезу или средство, ни при почетном признавању, ни накнадно (видети пример у наставку текста). Штавише, ентитет не признаје накнадне промене непризнате одложене пореске обавезе или средства док се средство амортизује.

Пример који илуструје параграф 22(ц)

Ентитет намерава да користи средство које кошта 1.000 током његовог корисног века трајања од пет година и да га онда отуђи при чему је резидуална вредност једнак нули. Пореска стопа је 40%. Амортизација средства се не може одбити за пореске сврхе. При отуђењу, било који капитални добитак не би био опорезив и било који капитални губитак не би могао да се одбије.

Када поврати књиговодствену вредности средства, ентитет ће зарадити опорезиви приход од 1.000 и платити порез од 400. Ентитет не признаје резултујућу одложену пореску обавезу од 400 јер је она настала из почетног признавања средства.

У следећој години, књиговодствена вредност средства је 800. Пошто оствари опорезиви приход од 800, ентитет ће платити порез од 320. Ентитет не признаје одложену пореску обавезу од 320 јер је она последица почетног признавања средства.

- 23 У складу са IAS 32 *Финансијски инструменти: Презентација*, емитент сложеног финансијског инструмента (на пример, конвертибилне обвезнице) класификује компоненту обавезе инструмента као обавезу, а компоненту капитала као капитал. У неким јурисдикцијама, пореска основица компоненте обавезе при почетном признавању једнака је почетној књиговодственој вредности збира компоненти обавезе и капитала. Проистекла опорезива привремена разлика настаје при почетном признавању компоненте капитала одвојено од компоненте обавезе. Стога се, изузетак прописан у параграфу 15(б) не примењује. Због тога, ентитет признаје проистеклу одложену пореску обавезу. У складу са параграфом 61 А, одложени порез задужује директно књиговодствену вредност компоненте капитала. У складу са параграфом 58, накнадне промене одложене пореске обавезе се признају у билансу успеха као одложени порески расход (приход).

Одбитне привремене разлике

- 24 **Одложено пореско средство се признаје за све одбитне привремене разлике у мери у којој је вероватно да ће постојати расположиви опорезиви добитак за који се може искористи одбитна привремена разлика, осим ако одложено пореско средство настаје почетним признавањем средства или обавезе у трансакцији која:**
- (а) **није пословна комбинација; и**
- (б) **у време трансакције, не утиче ни на рачуноводствени добитак ни на опорезиви добитак (порески губитак).**

Међутим, за одбитне привремене разлике повезане са инвестицијама у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете и са учешћима у заједничким аранжманима, одложено пореско средство се признаје у складу са параграфом 44.

- 25 Признавању обавезе је својствено да ће књиговодствена вредност бити измирена у будућим периодима путем одлива ресурса који представљају економске користи, из ентитета. Када ресурси отичу из ентитета, део или сви њихови износи, могу да се одбију при утврђивању опорезивог добитка у периоду после периода у ком је обавеза призната. У таквим случајевима, привремена разлика постоји између књиговодствене вредности обавезе и њене пореске основице. У складу са тим, настаје одложено пореско средство у погледу пореза на добитак који ће се моћи повратити у будућим периодима када се дозволи да тај део обавезе буде одбитак при утврђивању опорезивог добитка. Слично томе, када је књиговодствена вредност средства мања од његове пореске основице,

разлика доводи до одложеног пореског средства у погледу пореза на добитак који ће се моћи надокнадити у будућим периодима.

Пример

Ентитет признаје обавезу од 100 за обрачунате трошкове гаранције за производе. За пореске сврхе, трошкови гаранције за производе неће моћи да се одбију све док ентитет не исплати одштетне захтеве. Пореска стопа је 25%.

Пореска основица обавезе је нула (књиговодствена вредност од 100 умањена за износ који ће моћи да се одбије за пореске сврхе у погледу обавезе у будућим периодима). *Измиривањем обавезе за њену књиговодствену вредност ентитет ће смањити свој будући опорезиви добитак за износ од 100, и, због тога, смањити своја будућа пореска плаћања за 25 (25% од 100). Разлика између књиговодствене вредности од 100 и пореске основице једнаке нули је одбитна привремена разлика од 100.* Дакле, ентитет признаје одложено пореско средство од 25 (25% од 100) под условом да је вероватно да ће ентитет остварити довољни опорезиви добитак у будућим периодима да би имао користи од смањења пореских плаћања.

26 Следе примери одбитних привремених разлика које за последицу имају одложена пореска средства:

- (а) трошкови пензија могу да се одбијају при утврђивању рачуноводственог добитка док запослени пружа услугу, али при утврђивању опорезивог добитка да се одбијају или када ентитет плаћа доприносе неком фонду или када ентитет плаћа пензије. Привремена разлика постоји између књиговодствене вредности обавезе и њене пореске основице; пореска основица обавезе је обично једнака нули. Таква одбитна привремена разлика има за последицу одложено пореско средство јер ће се економске користи уливати у ентитет у виду одбитка од опорезивог добитка када се доприноси или пензије плаћају;
- (б) трошкови истраживања се признају као расход при утврђивању рачуноводственог добитка у периоду у ком су настали, али као одбитак при утврђивању опорезивог добитка (пореског губитка) могу да се дозволе тек у неком каснијем периоду. Разлика између пореске основице трошкова истраживања, која представља износ који ће пореске власти дозволити као одбитак у будућим периодима, и књиговодствене вредности једнаке нули је одбитна привремена разлика која има за последицу одложено пореско средство;
- (ц) уз мало изузетака, ентитет признаје стечена препознатљива средства и преузете обавезе у пословној комбинацији по фер вредности на датум стицања. Када се преузета обавеза признаје на датум стицања, али повезани трошкови се одбијају при утврђивању опорезивог добитка тек у неком каснијем периоду, настаје одбитна привремена разлика која има за последицу одложено пореско средство. Одложено пореско средство такође настаје када је фер вредност стеченог препознатљивог средства мања од његове пореске основице. У оба случаја, проистекло одложено пореско средство утиче на гудвил (видети параграф 66); и
- (д) одређена средства се могу књижити по фер вредности или се могу ревалоризовати без еквивалентног кориговања извршеног за пореске сврхе. (видети параграф 20). Одбитна привремена разлика настаје када пореска основица средства премашу његову књиговодствену вредност.

Пример који илуструје параграф 26(д)

Идентификација одбитне привремене разлике на крају 2. године:

Ентитет А купује за 1.000 н.ј., почетком 1. године, дужнички инструмент номиналне вредности 1.000 н.ј. који доспева за плаћање након 5 година, са каматном стопом од 2% која се плаћа на крају сваке године. Ефективна каматна стопа је 2%. Дужнички инструмент се одмерава по фер вредности.

На крају 2. године, фер вредност дужничког инструмента је смањена на 918 н.ј. као резултат повећања тржишних каматних стопа на 5%. Вероватно је да ће доћи до прилива свих уговорних новчаних токова у ентитет А, ако ентитет А настави да држи дужнички инструмент.

Сваки добитак (губитак) од дужничког инструмента је опорезив (одбитна ставка) само када је реализован. Добици (губици) настали продајом или доспећем дужничког инструмента обрачунавају се за пореске сврхе као разлика између прикупљеног износа и првобитне набавне вредности дужничког инструмента.

Пример који илуструје параграф 26(д)

У складу са тим, пореска основица дужничког инструмента је његова првобитна набавна вредност.

У извештају о финансијској позицији ентитета А, разлика између књиговодствене вредности дужничког инструмента од 918 н.ј. и његове пореске основице од 1.000 н.ј. доводи до одбитне привремене разлике од 82 н.ј. на крају 2. године (видети параграфе 20 и 26 (д)), без обзира на то да ли ентитет А очекује да надокнади књиговодствену вредност дужничког инструмента продајом или употребом, то јест држањем и прикупљањем уговорних новчаних токова или комбинацијом оба.

То је зато што одбитне привремене разлике представљају разлике између књиговодствене вредности средства или обавезе у извештају о финансијској позицији и његове пореске основице која ће резултирати износама који се одбијају приликом утврђивања опорезивог добитка (пореског губитка) будућих периода, када је књиговодствена вредност средства или обавезе надокнађена или измирена (видети параграф 5). Ентитет А остварује одбитак еквивалентан пореској основици имовине у износу од 1.000 н.ј. за одређивање опорезивог добитка (пореског губитка) било од продаје или доспећа.

- 27 Укидање одбитних привремених разлика има за последицу одбитке при утврђивању опорезивих добитака будућих периода. Међутим, економске користи у виду смањења пореских плаћања уливаће се у ентитет само ако он оствари довољан опорезиви добитак са којим одбитци могу да се пребију. Стога, ентитет признаје одложена пореска средства само када је вероватно да ће бити расположиви опорезиви добитци за које се могу искористити одбитне привремене разлике.
- 27А Када ентитет процењује да ли ће бити расположив опорезиви добитак за који се могу искористити одбитне привремене разлике, ентитет разматра да ли порески закон ограничава изворе опорезивог добитка за које може да обрачуна одбитак за укидање те одбитне привремене разлике. Ако порески закон не намеће таква ограничења, ентитет процењује одбитну привремену разлику у комбинацији са свим својим другим одбитним привременим разликама. Међутим, ако порески закон ограничава коришћење губитака у обрачунавању одбитка за приход одређеног типа, одбитна привремена разлика се процењује у комбинацији само са другим одбитним привременим разликама одговарајућег типа.
- 28 Вероватно је да ће бити расположив опорезиви добитак за који се могу искористити одбитне привремене разлике када има довољно опорезивих привремених разлика које се односе на исту пореску регулативу и исти опорезиви ентитет, за које се очекује да буду укинуте:
- (а) у истом периоду кад и очекивано укидање одбитне привремене разлике; или
  - (б) у периодима у којима се порески губитак настао из одложеног пореског средства може пренети у претходни или наредни период.
- У таквим околностима, одложено пореско средство се признаје у периоду у ком одбитне привремене разлике настају.
- 29 Када су опорезиве привремене разлике које се односе на исто опорезивање и исти порески ентитет, недовољне, одложено пореско средство се признаје у мери у којој:
- (а) је вероватно да ће ентитет имати довољан опорезиви добитак који се односи на исто опорезивање и исти порески ентитет у истом периоду у ком се врши укидање одбитне привремене разлике (или у периодима у којима се порески губитак настао из одложеног пореског средства може пренети из претходног периода или у наредни период). Када процењује да ли ће имати довољно опорезивог добитка у будућим периодима, ентитет
    - (i) упоређује одбитне привремене разлике са будућим опорезивим добитком који не укључује пореске одбитке који су последица укидања ових одбитних привремених разлика. Ово упоређивање показује у којој мери је будући опорезиви добитак довољан да би ентитет могао да одбије износе који су резултат укидања ових одбитних привремених разлика.
    - (ii) занемарује опорезиве износе настале из одбитних привремених разлика чије се настајање очекује у будућим периодима, јер ће одложено пореско средство настало из ових одбитних привремених разлика само по себи захтевати будући опорезиви добитак да би се могло искористити; или
  - (б) ентитет има могућности за пореско планирање којим ће се створити опорезиви добитак у одговарајућим периодима.

29A Процена вероватног будућег опорезивог добитка може да укључује повраћај неке имовине ентитета за износ већи од њене књиговодствене вредности ако постоји довољно доказа да је вероватно да ће ентитет успети у томе. На пример, када се имовина одмерава по фер вредности, ентитет треба да размотри да ли постоји довољно доказа да се закључи да ће ентитет повратити имовину за износ већи од његове књиговодствене вредности. То може да буде случај када, на пример, ентитет очекује да држи дужнички инструмент са фиксном каматном стопом и да прикупи токове готовине у складу са уговором.

30 Могућности за пореско планирање су акције које би ентитет предузео да би створио или увећао опорезиви приход у одређеном периоду пре истека преноса пореског губитка или пореског кредита у наредни период. На пример, у неким законодавствима опорезиви добитак може да се створи или увећа:

- (a) опредељењем да се приход од камате опорезује на основу наплате или потраживања;
- (b) одлагањем захтева за одређене одбитке од опорезивог добитка;
- (c) продајом и можда повратним лизингом средстава чија се вредност повећала али чија пореска основица није коригована да би одразила такво повећање вредности; и
- (d) продајом средства које генерише неопорезиви приход (као што је, у неким законодавствима, државна обвезница) ради куповине друге инвестиције која генерише опорезиви приход.

Када могућности за пореско планирање повећавају опорезиви добитак из каснијег периода у односу на ранији период, коришћење преноса пореског губитка или пореског кредита у наредни период и даље зависи од постојања будућег опорезивог добитка из извора који нису будуће привремене разлике.

31 Када је ентитет имао недавно губитак он уважава упутства из параграфа 35 и 36.

32 [Брисан]

Гудвил

32A Ако је књиговодствена вредност гудвила који настаје у пословној комбинацији мања од његове пореске основице, та разлика доводи до настајања одложеног пореског средства. Одложено пореско средство које настаје услед почетног признавања гудвила се признаје у оквиру рачуноводственог обухватања пословне комбинације у мери у којој постоји вероватноћа да ће се јавити опорезива добит за коју ће моћи да се искористи одбитна привремена разлика.

Почетно признавање средства или обавезе

33 Један случај настајања одложеног пореског средства при почетном признавању је када се неопорезиво државно давање које се односи на средство одбија приликом одређивања књиговодствене вредности средства, али се, за пореске сврхе, не одузима од износа средства који се амортизује (другим речима од његове пореске основице); књиговодствена вредност средства је нижа од његове пореске основице и ово доводи до одбитне привремене разлике. Државна давања такође могу бити успостављена као одложени приход и у том случају је разлика између одложеног прихода и његове пореске основице, која је једнака нули, одбитна привремена разлика. Који год метод презентације ентитет усвоји, ентитет не признаје проистекло одложено пореско средство из разлога датог у параграфу 22.

Неискоришћени порески губици и неискоришћени порески кредити

34 **Одложено пореско средство се признаје за преношење неискоришћених пореских губитака и неискоришћених пореских кредита у наредни период у мери у којој је вероватно да ће постојати расположив опорезиви добитак за који се могу искористити неискоришћени порески губици или неискоришћени порески кредити.**

35 Критеријуми за признавање одложених пореских средстава насталих из преношења неискоришћених пореских губитака и пореских кредита у наредни период су исти као критеријуми за признавање одложених пореских средстава насталих из одбитних привремених разлика. Међутим, постојање неискоришћених пореских губитака је чврст доказ да будући опорезиви добитак можда неће бити расположив. Стога, када ентитет има у ранијем периоду губитке, он признаје одложено пореско средство настало из неискоришћених пореских губитака или пореских кредита само у мери

у којој ентитет има довољно опорезивих привремених разлика или постоји други убедљив доказ да ће постојати расположив опорезиви добитак за који се могу искористити неискоришћени порески губици или неискоришћени порески кредити. У таквим околностима, параграф 82 захтева обелодањивање износа одложеног пореског средства и природе доказа који подржавају његово признавање.

36 Ентитет разматра следеће критеријуме када процењује вероватноћу да ће постојати расположив опорезиви добитак за који се могу искористити неискоришћени порески губици или неискоришћени порески кредити:

- (а) да ли ентитет има довољно опорезивих привремених разлика које се односе на исто опорезивање и исти порески ентитет, које ће имати за последицу опорезиве износе за које ће се моћи искористити неискоришћени порески губици или неискоришћени порески кредити пре него што истекну;
- (б) да ли је вероватно да ће ентитет имати опорезиве добитке пре него што неискоришћени порески губици или неискоришћени порески кредити истекну;
- (ц) да ли су неискоришћени порески губици последица препознатљивих узрока за које није вероватно да ће се поновити; и
- (д) да ли су ентитету расположиве могућности пореског планирања (видети параграф 30) којима ће створити опорезиви добитак у периоду у ком неискоришћени порески губици или неискоришћени порески кредити могу да се искористе.

У мери у којој није вероватно да ће постојати расположив опорезиви добитак за који се могу искористити неискоришћени порески губици или неискоришћени порески кредити, одложено пореско средство се не признаје.

Поновна процена непризнатих одложених пореских средстава

37 На крају сваког извештајног периода, ентитет поново процењује непризната одложена пореска средства. Ентитет признаје претходно непризнато одложено пореско средство у мери у којој је постало вероватно да ће будући опорезиви добитак дозволити повраћај одложеног пореског средства. На пример, побољшање услова трговине може повећати вероватноћу да ће ентитет моћи да створи довољан опорезиви добитак у будућности да би одложено пореско средство испунило критеријуме за признавање прописане у параграфима 24 или 34. Још један пример је када ентитет поново процењује одложена пореска средства на датум пословне комбинације или накнадно (видети параграфе 67 и 68).

Инвестиције у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете учешћа у заједничким аранжманима

38 Привремене разлике настају када књиговодствена вредност инвестиција у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете или учешћа у заједничким аранжманима (наиме учешће матичног ентитета или инвеститора у нето средствима зависног ентитета, филијале, придруженог ентитета или ентитета у који се инвестира, укључујући књиговодствену вредност гудвила) постаје различита од пореске основице (која је често набавна вредност–цена коштања) инвестиције или учешћа. Такве разлике могу настати у више различитих околности, на пример:

- (а) постојање нераспоређеног добитка зависних ентитета, филијала, придружених ентитета и заједничких аранжмана;
- (б) промене девизних курсева када су матични ентитет и његов зависни ентитет у различитим државама; и
- (ц) смањење књиговодствене вредности инвестиције у придружени ентитет на њен повратив износ.

У консолидованим финансијским извештајима, привремена разлика може бити различита од привремене разлике по основу те инвестиције у засебним финансијским извештајима матичног ентитета ако матични ентитет књижи инвестицију у својим засебним финансијским извештајима по набавној вредности или ревалоризованом износу.

39 Ентитет признаје одложену пореску обавезу за све опорезиве привремене разлике повезане са инвестицијама у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете и учешћима у заједничким аранжманима, осим у мери у којој су оба следећа услова испуњена:

- (a) **матични ентитет, инвеститор или учесник у заједничком подухвату или заједнички оператер је у стању да контролише време укидања привремене разлике; и**
- (b) **вероватно је да се привремена разлика неће укинути у догледној будућности.**
- 40 Пошто матични ентитет контролише политику дивиденди свог зависног ентитета, он је у стању да контролише избор тренутка када ће се укинути привремене разлике повезане са том инвестицијом (укључујући привремене разлике које настају не само из нераспоређеног добитка, већ и из било каквих разлика које су резултат претварања једне валуте у другу). Штавише, често би било неизводљиво утврдити износ пореза на добитак који би морао да се плати када се укине привремена разлика. Стога, када матични ентитет утврди да ти добици неће бити распоређени у догледној будућности, матични ентитет не признаје одложену пореску обавезу. Иста разматрања се примењују на инвестиције у филијале.
- 41 Немонетарна средства и обавезе ентитета се мере у његовој функционалној валути (видети IAS 21 *Ефекти промена девизних курсева*). Ако се опорезиви добитак или порески губитак ентитета (и, тиме, пореска основица његових немонетарних средстава и обавеза) утврђује у различитој валути, промене курса доводе до привремених разлика које имају за последицу признату одложену пореску обавезу (према параграфу 24) или средство. Проистекли одложени порез се задужује или одобрава као добитак или губитак (видети параграф 58).
- 42 Инвеститор у придружени ентитет не контролише тај ентитет и обично није у позицији да одређује његову политику дивиденди. Стога, у одсуству споразума којим се захтева да се добици придруженог ентитета не расподељују у догледној будућности, инвеститор признаје одложену пореску обавезу која настаје из опорезивих привремених разлика повезаних са његовом инвестицијом у придружени ентитет. У неким случајевима, инвеститор можда не може да утврди износ пореза који би морао да се плати ако поврати вредност своје инвестиције у придружени ентитет, али може да утврди да ће он бити једнак минималном износу или ће га премашити. У таквим случајевима, одложена пореска обавеза се мери по том износу.
- 43 Споразум између страна у заједничком аранжманом обично се бави расподелом добитака и њиме се утврђује да ли се за одлуке о таквим питањима захтева сагласност свих страна или једне групе страна. Када учесник у заједничком подухвату или заједнички оператер може да контролише време расподеле свог удела у добитку заједничког аранжмана и када је вероватно да његов део добитка неће бити расподељен у догледној будућности, одложена пореска обавеза се не признаје.
- 44 **Ентитет признаје одложено пореско средство за све одбитне привремене разлике које настају из инвестиција у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете и учешћа у заједничким аранжманима, само у мери у којој је вероватно да ће:**
- (a) **привремена разлика бити укинута у догледној будућности; и**
- (b) **бити расположив опорезиви добитак за који ће се моћи искористи привремена разлика.**
- 45 Када одлучује да ли је одложено пореско средство признато за одбитне привремене разлике повезане са његовим инвестицијама у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете и његовим учешћима у заједничким аранжманима, ентитет разматра упутство прописано у параграфима 28 до 31.

Одмеравање

- 46 **Текуће пореске обавезе (средства) за текући и претходне периоде се одмеравају по износу за који се очекује да буде плаћен (повраћен од) пореским властима, коришћењем пореских стопа (и пореских закона) које су донете или у значајној мери донете до краја сваког извештајног периода.**
- 47 **Одложена пореска средства и обавезе се одмеравају по пореским стопама чија се примена очекује за период када је средство остварено или обавеза измирена, на основу пореских стопа (и пореских закона) које су донете или у значајној мери донете до краја сваког извештајног периода.**
- 48 Текућа и одложена пореска средства и обавезе се обично мере коришћењем пореских стопа (и пореских закона) које су прописане. Међутим, у неким законодавствима саопштење пореских стопа (и пореских закона) од стране владе има суштинско дејство стварног закона, чије доношење може уследити неколико месеци након саопштења. У овим околностима, пореска средства и обавезе се одмеравају коришћењем саопштених пореских стопа (и пореских закона).

49 Када се на различите нивое опорезивог прихода примењују различите пореске стопе, одложена пореска средства и обавезе се мере коришћењем просечних стопа чија се примена на опорезиви добитак (порески губитак) очекује за периоде у којима се очекује укидање привремених разлика.

50 [Брисан]

51 Одмеравање одложених пореских обавеза и одложених пореских средстава одражава пореске последице које произилазе из начина на који ентитет очекује да поврати или измири књиговодствену вредност својих средстава и обавеза, на крају сваког извештајног периода.

51A У неким правним системима начин на који ентитет врши повраћај (измирење) књиговодствене вредности средства (обавезе) може утицати на:

- (а) пореску стопу која се примењује када ентитет врши повраћај (измирење) књиговодствене вредности средства (обавезе); и
- (б) пореску основицу средства (обавезе).

У таквим случајевима, ентитет мери одложене пореске обавезе и одложена пореска средства коришћењем пореске стопе и пореске основице које су у складу са очекиваним начином повраћаја или измирења.

Пример А

Ставка некретнине, постројења и опреме има књиговодствену вредност од 100 и пореску основицу од 60. Уколико би се ставка продала применила би се пореска стопа од 20%, док би се на други приход применила пореска стопа од 30%.

Ентитет признаје одложену пореску обавезу од 8 (20% од 40) уколико очекује да прода ставку без даљег коришћења, а одложену пореску обавезу од 12 (30% од 40) ако очекује да задржи ставку и коришћењем поврати њену књиговодствену вредност.

Пример Б

Ставка некретнине, постројења и опреме, чија је набавна вредност 100 и књиговодствена вредност 80, ревалоризирана је на 150. Еквивалентно кориговање за пореске сврхе се не врши. Кумулативна амортизација за пореске сврхе је 30, а пореска стопа 30%. Ако се ставка прода по цени вишој од набавне вредности, кумулативна пореска амортизација од 30 биће укључена у опорезиви приход, али онај део прихода од продаје за који се премашује набавна вредност неће бити опорезив.

Пореска основица ставке је 70 и постоји опорезива привремена разлика од 80. Ако ентитет очекује да поврати књиговодствену вредност коришћењем ставке, мора да генерише опорезиви приход од 150, али ће само моћи да одбије амортизацију од 70. По овом основу, постоји одложена пореска обавеза од 24 (30% од 80). Ако ентитет очекује да поврати књиговодствену вредност продајом ставке без одлагања, за приход од 150, одложена пореска обавеза се израчунава на следећи начин:

	Опорезива привремена разлика	Пореска стопа	Одложена пореска обавеза
Кумулативна пореска амортизација	30	30%	9
Део износа прихода за који се премашује набавна вредност	50	нула	—
Укупно	80		9

(напомена: у складу са параграфом 61А, додатни одложени порез који настаје при ревалоризацији се признаје у осталом укупном резултату)

Пример Ц

Чињенице су исте као и у примеру Б, осим што, ако се ставка прода по цени вишој од набавне вредности, кумулативна пореска амортизација биће укључена у опорезиви приход (опорезован по стопи од 30%), а приходи од продаје биће опорезовани по стопи од 40%, након одбијања набавне вредности од 110 која је коригована за ефекат инфлације.

Ако ентитет очекује да поврати књиговодствену вредност коришћењем ставке, мора да генерише опорезиви приход од 150, али ће само моћи да одбије амортизацију од 70. На овој основи, пореска основица је 70, постоји опорезива привремена разлика од 80 и постоји одложена пореска обавеза од 24 (30% од 80), као у примеру Б.

Ако ентитет очекује да поврати књиговодствену вредност продајом ставке без одлагања за приходе од 150, ентитет ће моћи да одбије индексiranу набавну вредност од 110. Нето приходи од продаје од 40 биће опорезовани по стопи од 40%. Уз то, кумулативна пореска амортизација од 30 биће укључена у опорезиви приход и опорезована по стопи од 30%. По овом основу, пореска основица је 80 (110 мање 30), постоји опорезива привремена разлика од 70 и одложена пореска обавеза од 25 (40 од 40% плус 30 од 30%). Уколико пореска основица, у овом примеру, није одмах очигледна, може бити од помоћи разматрање основног начела прописаног у параграфу 10.

(напомена: у складу са параграфом 61А, додатни одложени порез који настаје при ревалоризацији се признаје у осталом укупном резултату)

51Б Ако одложена пореска обавеза или одложено пореско средство проистичу из неамортизованог средства, одмереног употребом модела ревалоризације из IAS 16, одмеравање одложене пореске обавезе или одложеног пореског средства одражава пореске последице надокнађивања књиговодствене вредности неамортизованог средства путем продаје, независно од основе за одмеравање књиговодствене вредности таквог средства. У складу с тим, ако се пореским законом дефинише пореска стопа која се примењује на опорезиви износ добијен продајом неког средства која се разликује од пореске стопе која се примењује на опорезиви износ добијен коришћењем неког средства, првопоменута стопа се примењује при одмеравању одложене пореске обавезе или средства, који се односе на неамортизовано средство.

51Ц Ако одложена пореска обавеза или средство проистичу из инвестиционе некретнине која се одмерава употребом модела фер вредности из IAS 40, постоји претпоставка која се може оповргнути да ће се књиговодствена вредност инвестиционе некретнине повратити путем продаје. Према томе, осим ако је претпоставка оповргнута, одмеравање одложене пореске обавезе или одложеног пореског средства одражава пореске последице надокнађивања књиговодствене вредности инвестиционе некретнине у потпуности путем продаје. Ова претпоставка може да се оповргне ако се инвестициона некретнина амортизује и ако се држи у оквиру пословног модела чији је циљ да се искористе суштински све економске користи својствене инвестиционој некретнини током времена, а не путем продаје. Ако је претпоставка оповргнута, примењују се захтеви параграфа 51 и 51А.

Пример који илуструје параграф 51Ц

Инвестициона некретнина има набавну вредност од 100 и фер вредност од 150. Она се одмерава по моделу фер вредности из IAS 40. Она се састоји од земљишта са набавном вредношћу од 40 и фер вредношћу од 60 и објектом са набавном вредношћу од 60 и фер вредношћу 90. Земљиште има неограничен век коришћења.

Кумулативна амортизација објекта за пореске сврхе је 30. Нереализоване промене у фер вредности инвестиционе некретнине не утичу на опорезиви добитак. Ако се инвестициона некретнина прода по цени већој од набавне вредности, сторнирање кумулативне пореске амортизације од 30 ће бити укључено у опорезиву добит и опорезовано по стандардној пореској стопи од 30%. За део износа прихода за који се премашује набавна вредност, порески закон прописује пореске стопе од 25% за средства која се држе краће од две године и 20% за средства која се држе дуже од две године.

Зато што се инвестициона некретнина одмерава по моделу фер вредности из IAS 40, постоји претпоставка која се може оповргнути да ће ентитет надокнадити књиговодствену вредност инвестиционе некретнине у потпуности путем продаје. Ако та претпоставка није оповргнута, одложени порез одражава пореске последице надокнађивања књиговодствене вредности у потпуности путем продаје, чак и ако ентитет очекује да оствари приход од закупа некретнине пре

Пример који илуструје параграф 51Ц			
<i>продаје.</i>			
<i>Пореска основица за земљиште ако се прода је 40 и постоји опорезива привремена разлика од 20 (60 – 40). Пореска основица за објекта ако се прода је 30 (60 – 30) и постоји опорезива привремена разлика од 60 (90 – 30). Као резултат тога, укупна опорезива привремена разлика која се односи на инвестициону некретнину износи 80 (20 + 60).</i>			
<i>У складу са параграфом 47, пореска стопа је стопа која се очекује да буде у примени у периоду када инвестициона некретнина буде реализована. На тај начин, резултирајућа одложена пореска обавеза се обрачунава на следећи начин, ако ентитет очекује да прода некретнину након њеног држања дуже од две године:</i>			
	<i>Опорезива привремена разлика</i>	<i>Пореска стопа</i>	<i>Одложена пореска обавеза</i>
Кумулативна пореска амортизација	30	30%	9
Део износа прихода за који се премашује набавна вредност	50	20%	10
Укупно	80		19
<i>Ако ентитет очекује да прода некретнину за мање од две године, у горе наведеном обрачуну би се користила пореска стопа од 25%, уместо 20%, на део износа прихода за који се премашује набавна вредност.</i>			
<i>Ако, уместо тога, ентитет држи објекат у оквиру пословног модела чији је циљ да се искористе суштински све економске користи својствене инвестиционој некретнини током времена, а не путем продаје, ова претпоставка може да се оповргне за зраду. Међутим, земљиште се не амортизује. Према томе, претпоставка надокнађивања вредности путем продаје за земљиште не може да се оповргне. Из тога следи да одложена пореска обавеза одражава пореске последице надокнађивања књиговодствене вредности објекта кроз његову употребу, а књиговодствене вредности земљишта кроз продају.</i>			
<i>Пореска основица за објекта ако се користи је 30 (60 – 30) и постоји опорезива привремена разлика од 60 (90 – 30), са резултирајућом одложеном пореском обавезом од 18 (60 по стопи од 30%).</i>			
<i>Пореска основица за земљиште ако се прода је 40 и постоји опорезива привремена разлика од 20 (60 – 40), са резултирајућом одложеном пореском обавезом од 4 (20 по стопи од 20%).</i>			
<i>Као резултат тога, ако претпоставка надокнађивања вредности кроз продају може да се оповргне за објекат, одложена пореска обавеза која се односи на инвестициону некретнину износи 22 (18 + 4).</i>			

- 51Д Претпоставка која може да се оповргне из параграфа 51Ц се такође примењује када одложена пореска обавеза или одложено пореско средство проистичу из одмеравања инвестиционе некретнине у пословној комбинацији, ако ентитет користи модел фер вредности када накнадно одмерава те инвестиционе некретнине.
- 51Е Параграфима 51Б–51Д се не мењају захтеви за примену принципа из параграфа 24–33 (одбитне привремене разлике) и параграфа 34–36 овог стандарда (неискоришћени порески губици и неискоришћени порески кредити) када се врши признавање и одмеравање одложених пореских средстава.
- 52 [померен са додељеним бројем 51А]
- 52А У неким законодавствима, порез на добитак се мора платити по вишој или по нижој стопи ако је део или цео нето добитак или нераспоређени добитак исплаћени као дивиденде акционарима ентитета. У другим законодавствима, порез на добитак се може рефундирати или платити ако су део или цео нето добитак или нераспоређени добитак исплаћени као дивиденда акционарима ентитета. У овим околностима, текућа и одложена пореска средства и обавезе се одмеравају по пореској стопи која се примењује на нераспоређене добитке.

- 52Б У околностима описаним у параграфу 52А, пореске последице дивиденди се признају када је обавеза плаћања дивиденде призната. Пореске последице дивиденди су непосредније повезане са прошлим трансакцијама или догађајима него са расподелом власницима. Стога се, ефекти дивиденди на порез на добитак признају у добитку или губитку за дати период како се захтева параграфом 58 осим у мери у којој последице дивиденди на порез на добитак настају из околности описаних у параграфу 58(а) и (б).

Пример који илуструје параграфе 52А и 52Б

Следећи пример се бави мерењем текућих и одложених пореских средстава и обавеза за ентитет у јурисдикцији у којој се порез на добитак мора платити по вишој стопи за нераспоређени добитак (50%) при чему се неки износ рефундира када се добитак распореди. Пореска стопа на распоређени добитак је 35%. На крају извештајног периода, 31. децембра 20X1. године, ентитет не признаје обавезу за дивиденде чија је исплата предложена или одобрена након извештајног периода. Као последица тога, дивиденде нису признате у 20X1. години. Опорезиви приход за 20X1. годину је 100.000. Нето опорезива привремена разлика за 20X1. годину је 40.000.

Ентитет признаје текућу пореску обавезу и текући порески расход на добитак у износу од 50.000.

Ниједно средство није признато за потенцијално повратив износ као последица будућих дивиденди. Ентитет такође признаје одложену пореску обавезу и одложени порески расход од 20.000 (50% од 40.000) који представља порез на добитак који ће ентитет платити када поврати или измири књиговодствену вредност својих средстава и обавеза, заснован на пореској стопи која се примењује на нераспоређене добитке.

Касније, 15. марта 20X2. године, ентитет признаје дивиденде од 10.000 из претходног пословног добитка као обавезу.

марта 20X2. године, ентитет признаје повраћај пореза на добитак од 1.500 (15% од дивиденди признатих као обавеза) као текуће пореско средство и као смањење текућег пореског расхода на добитак за 20X2. годину.

- 53 **Одложена пореска средства и обавезе се не дисконтују.**
- 54 Поуздано утврђивање одложених пореских средстава и обавеза на дисконтованој основи захтева детаљни временски распоред укидања сваке привремене разлике. У многим случајевима такав распоред је неизводљив или веома сложен. Стога је неприкладно захтевати дисконтовање одложених пореских средстава и обавеза. Ако би се дисконтовање дозволило, али не и захтевало, то би за последицу имало одложена пореска средства и обавезе која није могуће поредити међу ентитетима. Стога се овим Стандардом не захтева нити дозвољава дисконтовање одложених пореских средстава и обавеза.
- 55 Привремене разлике се утврђују на основу књиговодствене вредности средства или обавезе. Ово се примењује чак и када је сама књиговодствена вредност утврђена на дисконтованој основи, на пример у случају обавеза за пензијска примања (видети IAS 19 *Примања запослених*).
- 56 **Књиговодствена вредност одложеног пореског средства се проверава на крају сваког извештајног периода. Ентитет смањује књиговодствену вредност одложеног пореског средства у мери у којој више није вероватно да ће постојати довољан опорезиви добитак који омогућује коришћења користи од целог или дела тог одложеног пореског средства. Било које такво смањење се укида у мери у којој је вероватно да ће довољан опорезиви добитак бити расположив.**

Признавање текућег и одложеног пореза

- 57 Рачуноводствено обухватање текућих и одложених пореских ефеката трансакције или другог догађаја је у складу са рачуноводственим обухватањем саме трансакције или догађаја. У параграфима 58 до 68Ц примењују ово начело.

Ставке које се признају у билансу успеха

- 58 **Текући и одложени порез се признају као приход или расход и укључују се у добитак или губитак за дати период, осим када порез настаје из:**

- (a) трансакције или догађаја који је признат, у истом или различитом периоду, изван добитка или губитка, или у укупном осталом резултату или директно у капиталу (видети параграфе 61A–65); или
- (б) пословне комбинације (које нису стицање од стране инвестиционог ентитета, као што је дефинисано у IFRS 10, *Консолидовани финансијски извештају*, зависног ентитета који треба да се одмерава по фер вредности кроз биланс успеха) (видети параграфе 66–68).
- 59 Већина одложених пореских обавеза и одложених пореских средстава настаје када се приход или расход укључују у рачуноводствени добитак у једном периоду, али се у опорезиви добитак (порески губитак) укључују у неком другом периоду. Проистекли одложени порез се признаје у добитку или губитку. Примери су када:
- (a) се приход од камате, тантијеме или дивиденде прима са закашњењем и укључује у рачуноводствени добитак у складу са IFRS 15 *Приходи од уговора са купцима*, IAS 39 *Финансијски инструменти: признавање и одмеравање* или IFRS 9 *Финансијски инструменти*, који је релевантан, али се у опорезиви добитак (порески губитак) укључује на готовинској основи; и
- (б) се трошкови нематеријалних средстава капитализују у складу са IAS 38 и амортизују у добитку или губитку, али су одбијени за пореске сврхе када су настали.
- 60 Књиговодствена вредност одложених пореских средстава и обавеза се може променити чак иако није промењен износ повезаних привремених разлика. Ово може бити резултат, на пример:
- (a) промене пореских стопа или пореских закона;
- (б) поновне процене надокнадивости одложених пореских средстава; или
- (ц) промене очекиваног начина надокнаде средстава.
- Настали одложени порез се признаје у билансу успеха, осим у мери у којој се односи на ставке које су претходно признате изван биланса успеха (видети параграф 63).

Ставке које се признају изван биланса успеха

- 61 [Брисан]
- 61A Текући порез и одложени порез се признају изван биланса успеха ако је порез везан за ставке које су признате у истом или различитом периоду, изван биланса успеха. Дакле, текући порез и одложени порез који су везани за ставке признате у истом или различитом периоду:
- (a) у осталом укупном резултату, признају се у осталом укупном резултату (видети параграф 62).
- (б) директно на капиталу, признају се директно на капиталу (видети параграф 62A).
- 62 Међународним стандардима финансијског извештавања се захтева или дозвољава да се одређене ставке признају у осталом укупном резултату. Примери таквих ставки су:
- (a) промена књиговодствене вредности која настаје приликом ревалоризације некретнина, постројења и опреме (видети IAS 16); и
- (б) [брисан]
- (ц) курсне разлике настале при превођењу финансијских извештаја иностраног пословања (видети IAS 21).
- (д) [брисан]
- 62A Међународним стандардима финансијског извештавања се захтева или дозвољава да се одређене ставке књиже директно на терет или у корист капитала. Примери таквих ставки су:
- (a) кориговање почетног салда рачуна нераспоређеног добитка које је последица или промене рачуноводствене политике која се примењује ретроактивно или корекције грешке (видети IAS 8 *Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке*); и
- (б) износи настали код почетног признавања компоненте капитала сложеног финансијског инструмента (видети параграф 23).
- 63 У изузетним околностима може бити тешко утврдити износ текућег и одложеног пореза везаног за ставке признате изван биланса успеха(или у осталом укупном резултату или директно на капиталу). До тога може доћи када, на пример:

- (a) постоје различито градиране стопе пореза на добитак и немогуће је утврдити стопу по којој је опорезована одређена компонента опорезивог добитка (пореског губитка);
- (б) промена пореске стопе или других пореских правила утиче на одложено пореско средство или обавезу везану (у целини или делимично) за ставку која је раније била призната изван биланса успеха; или
- (ц) ентитет утврди да одложено пореско средство треба признати или га не треба више признавати у пуном износу и одложено пореско средство се односи (у целини или делимично) на ставку која је претходно била призната изван биланса успеха.

У таквим случајевима, текући и одложени порез везан за ставке признате изван биланса успеха заснован је на разумној пропорционалној (про рата) алокацији текућег и одложеног пореза ентитета у датом пореском законодавству или на другом методу којим се постиже прикладнија алокација у датим околностима.

- 64 IAS 16 не одређује тачно да ли ентитет треба сваке године да из ревалоризационог вишка оних резерви преноси у нераспоређени добитак износ једнак разлици између депресијације или амортизације ревалоризованог средства и депресијације и амортизације засноване на набавној вредности тог средства. Ако ентитет изврши такав пренос, износ који се преноси се умањује за сваки релевантни одложени порез. Слична разматрања се примењују на преносе извршене приликом отуђења некретнине, постројења или опреме.
- 65 Када је средство ревалоризовано за пореске сврхе и та ревалоризација је повезана са рачуноводственом ревалоризацијом извршеном у неком ранијем периоду, или са ревалоризацијом која се очекује у неком будућем периоду, порески ефекти како ревалоризације средства тако и кориговања пореске основице се признају у осталом укупном резултату, у периодима у којима се она врше. Међутим, ако ревалоризација за пореске сврхе није повезана са рачуноводственом ревалоризацијом извршеном у неком ранијем периоду или са ревалоризацијом која се очекује у неком будућем периоду, порески ефекти кориговања пореске основице се признају у билансу успеха.
- 65A Када ентитет исплаћује дивиденде својим акционарима, од њега се може тражити да део дивиденди исплати пореским властима у име акционара. У многим законодавствима овај износ се назива обустављени порез. Такав износ, који је исплаћен или доспева за плаћање пореским властима, обрачунава се на терет капитала као део дивиденди.

Одложени порез настао из пословне комбинације

- 66 Као што је објашњено у параграфима 19 и 26(ц), привремене разлике могу настати у пословној комбинацији. У складу са IFRS 3, ентитет признаје сва проистекла одложена пореска средства (у мери у којој она задовољавају критеријуме за признавање из параграфа 24) или одложене пореске обавезе као препознатљива средства и обавезе на датум стицања. Због тога, та одложена пореска средства и одложене пореске обавезе утичу на износ гудвила или добитка по основу повољне куповине који ентитет признаје. Међутим, у складу са параграфом 15(а), ентитет не признаје одложене пореске обавезе настале из почетног признавања гудвила.
- 67 Као резултат пословне комбинације, вероватноћа реализовања одложеног пореског средства стицаоца пре стицања се може променити. Стицалац може сматрати да је вероватно да ће повратити сопствено одложено пореско средство које није било признато пре пословне комбинације. На пример, стицалац може бити у могућности да искористи своје неискоришћене пореске губитке по основу будућег опорезивог добитка стеченог ентитета. Или се може десити да резултат пословне комбинације буде да више не постоји вероватноћа да ће будућа опорезива добит омогућити повраћај одложеног пореског средства. У таквим случајевима, стицалац признаје промену одложеног пореског средства у периоду пословне комбинације, али је не укључује у обрачунавање пословне комбинације. Стога је стицалац не узима у обзир при одмеравању гудвила или добитка по основу повољне куповине који признаје у пословној комбинацији.
- 68 Може се десити да потенцијална корист стеченог ентитета од губитка пореза на добитак пренесеног у наредни период или других одложених пореских средстава не задовољава критеријуме за одвојено признавање када се пословна комбинација почетно рачуноводствено обухвата, али се, може реализовати касније. Ентитет признаје стечене користи одложеног пореза које реализује после пословне комбинације на следећи начин:
- (a) Стечене користи одложеног пореза признате током периода одмеравања које су резултат нових информација о чињеницама и околностима које су постојале на датум стицања, примењују се у циљу смањивања књиговодствене вредности сваког гудвила везаног за то

стицање. Ако је књиговодствена вредност тог гудвила нула, све преостале користи одложеног пореза се признају у билансу успеха.

- (б) Све друге стечене реализоване користи одложеног пореза се признају у билансу успеха (или, ако се овим Стандардом тако захтева изван биланса успеха).

Текући и одложени порез настао из трансакција плаћања на основу акција

- 68А У неким фискалним системима, ентитет добија порески одбитак (то јест износ који се може одбити при утврђивању опорезивог добитка) који се односи на зараду плаћену акцијама, опцијама на акције или другим инструментом капитала ентитета. Износ тог пореског одбитка може се разликовати од повезаног кумулативног расхода зарада, и може настати у каснијем обрачунском периоду. На пример, у неким законодавствима, ентитет може да призна расход за коришћење услуга запосленог које су примљене као надокнада за дате опције на акције, у складу са IFRS 2 *Плаћања на основу акција*, а да не добије порески одбитак док се опције на акције не изврше, при чему се мерење пореског одбитка заснива на цени акције ентитета на датум извршења опције.
- 68Б Као и у случају трошкова истраживања разматраним у параграфима 9 и 26(б) овог Стандарда, разлика између пореске основице услуга запосленог примљених до одређеног датума (што је износ који ће пореске власти дозволити као одбитак у будућим периодима) и књиговодствене вредности једнаке нули је одбитна привремена разлика која има за последицу одложено пореско средство. Ако износ који ће пореске власти дозволити као одбитак у будућим периодима није познат на крају периода, исти ће се проценити на основу информација доступних на крају периода. На пример, ако износ који ће пореске власти дозволити као одбитак у будућим периодима зависи од цене акције ентитета на будући датум, мерење одбитне привремене разлике би требало да се заснива на цени акције ентитета на крају периода.
- 68Ц Као што је напоменуто у параграфу 68А, износ пореског одбитка (или процењеног будућег пореског одбитка, одмереног у складу са параграфом 68Б) се може разликовати од повезаних кумулативних расхода зарада. У параграфу 58 Овог Стандарда се захтева да се текући и одложени порез признају као приход или расход и да се укључе као добитак или губитак за тај период, осим када порез настаје из (а) трансакције или догађаја који је признат, у истом или различитом периоду, изван биланса успеха, или (б) из пословне комбинације (која није стицање од стране инвестиционог ентитета зависног ентитета који треба да се одмерава по фер вредности кроз биланс успеха). Ако износ пореског одбитка (или процењеног будућег пореског одбитка) премашује износ повезаног кумулативног расхода зараде, то је знак да се порески одбитак односи не само на расход зарада већ и на ставку капитала. У овој ситуацији, вишак повезаног текућег или одложеног пореза треба признати директно на капиталу.

Презентација

Пореска средства и пореске обавезе

- 69-70 [Брисан]

Пребијање (компензација)

- 71 Ентитет пребија текућа пореска средства и текуће пореске обавезе ако, и само ако, ентитет:
- (а) има законско право да пребија признате износе; и
- (б) ако ентитет намерава да изврши измирење по нето основи или истовремено да реализује средство и измири обавезу.
- 72 Иако се текућа пореска средства и обавезе одвојено признају и одмеравају, она се пребијају у извештају о финансијској позицији према критеријумима сличним критеријумима установљеним за финансијске инструменте у IAS 32. Ентитет ће обично имати законско право да пребија текуће пореско средство са текућом пореском обавезом када се они односе на порез на добитак који је наметнула иста пореска власт и пореска власт дозвољава ентитету да изврши или прими појединачну нето исплату.
- 73 У консолидованим финансијским извештајима текуће пореско средство једног ентитета у групи се пребија текућом пореском обавезом другог ентитета у групи ако, и само ако, дати ентитети имају

законско право да изврше или приме појединачне нето исплате и ентитети намеравају да изврше или приме такве нето исплате или да истовремено поврате средство и измире обавезу.

- 74 Ентитет пребија одложена пореска средства и одложене пореске обавезе ако, и само ако:**
- (a) ентитет има законско право да пребија текућа пореска средства са текућим пореским обавезама; и
  - (б) се одложена пореска средства и одложене пореске обавезе односе на порез на добитак који је иста пореска власт наметнула или:
    - (i) истом пореском ентитету; или
    - (ii) различитим пореским ентитетима који намеравају да или измире текуће пореске обавезе и средства на нето основи или да истовремено остваре средства и измире обавезе у сваком будућем периоду у ком се очекује измирење или повраћај значајних износа одложених пореских обавеза или средстава .
- 75 Да би се избегла потреба за детаљним временским распоредом укидања сваке привремене разлике, овим стандардом се захтева од ентитета да пребије одложено пореско средство са одложеном пореском обавезом истог опорезивог ентитета, ако, и само ако, се они односе на порез на добитак који је наметнула иста пореска власт и ако ентитет има законско право да пребија текућа пореска средства са текућим пореским обавезама.
- 76 У ретким околностима, ентитет може имати законско право пребијања и намеру да измири нето износ за неке периоде, али не и за друге. У таквим ретким околностима, може се захтевати детаљни временски распоред да се поуздано установи да ли ће одложена пореска обавеза једног опорезивог ентитета имати за последицу увећана пореска плаћања у истом периоду у ком ће одложено пореско средство другог пореског ентитета имати за последицу смањена плаћања тог другог опорезивог ентитета.

Порески расход

Порески расход (приход) повезан са добитком или губитком у редовном пословању

- 77 Порески расход (приход) повезан са добитком или губитком у редовном пословању презентује се као део добитка или губитка у извештају/извештајима који садрже биланс успеха и укупан остали резултат.
- 77А [Брисан]

Курсне разлике код одложених иностраних пореских обавеза или средстава

- 78 IAS 21 захтева да се одређене курсне разлике признају као приход или расход, али се не дефинише где у извештају о укупном резултату би се такве разлике презентовале. Дакле, када се курсне разлике код одложених иностраних пореских обавеза или средстава признају у извештају о укупном резултату, такве разлике могу да се класификују као одложени порески расход (приход) ако се та презентација сматра најкориснијом за кориснике финансијских извештаја.

Обелодањивање

- 79 Главне компоненте пореског расхода (прихода) се обелодањују засебно.**
- 80 Компоненте пореског расхода (прихода) могу бити:
- (a) текући порески расход (приход);
  - (б) било каква кориговања призната у периоду за текући порез из ранијих периода;
  - (ц) износ одложеног пореског расхода (прихода) који се односи на настанак и укидање привремених разлика;
  - (д) износ одложеног пореског расхода (прихода) који се односи на промене пореских стопа или наметање нових пореза;

- (e) износ користи настале из претходно непризнатог пореског губитка, пореског кредита или привремене разлике из претходног периода која се користи за смањење текућег пореског расхода;
- (ф) износ користи од претходно непризнатог пореског губитка, пореског кредита или привремене разлике ранијег периода која се користи да се смањи одложени порески расход;
- (г) одложени порески расход настао отписом или укидањем претходног отписа одложеног пореског средства у складу са параграфом 56; и
- (х) износ пореског расхода (прихода) који се односи на промене рачуноводствених политика и грешака које су укључене у добитак или губитак у складу са IAS 8, јер не могу да се обухвате ретроактивно.

81 Засебно се обелодањује и следеће:

- (a) укупан текући и одложени порез који се односи на ставке којима се терети или одобрава директно капитал (видети параграф 62A);
- (аб) износ пореског прихода везан за сваку компоненту укупног осталог резултата (видети параграф 62 и IAS 1 (ревидиран 2007. године));
- (б) [брисан]
- (ц) објашњење односа између пореског расхода (прихода) и рачуноводственог добитка у једном од следећа два облика или у оба облика:
  - (i) бројчано усклађивање пореског расхода (прихода) и производа рачуноводственог добитка и примењиве(их) пореске(их) стопе(а); при чему се обелодањује и основа по којој је(су) примењива(е) пореска стопа(е) израчуната(е); или
  - (ii) бројчано усклађивање просечне ефективне пореске стопе и примењиве пореске стопе, при чему се обелодањује и основа по којој је примењива пореска стопа израчуната;
- (д) објашњење промена примењиве(их) пореске(их) стопе(а) у поређењу са претходним обрачунским периодом;
- (е) износ (и датум истека, ако га има) одбитних привремених разлика, неискоришћених пореских губитака и неискоришћених пореских кредита за који се не признаје одложено пореско средство у извештају о финансијској позицији;
- (ф) укупан износ привремених разлика повезаних са инвестицијама у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете и са учешћима у заједничким аранжманима, за који се не признају одложене пореске обавезе (видети параграф 39);
- (г) за сваку врсту привремене разлике и за сваку врсту неискоришћених пореских губитака и неискоришћених пореских кредита:
  - (i) износ одложених пореских средстава и обавеза признатих у извештају о финансијској позицији за сваки презентовани период;
  - (ii) износ одложеног пореског прихода или расхода признатог у извештају о финансијској позицији, када ово није очигледно из промена износа признатих у извештају о финансијској позицији;
- (х) за пословања која престају, порески расход који се односи на:
  - (i) добитак или губитак по њиховом престајању; и
  - (ii) добитак или губитак код редовних активности пословања која престају за дати период, заједно са одговарајућим износима за сваки претходни презентовани период;
- (и) износ који настаје као последица пореза на добитак од дивиденди на акционаре ентитета, које су предложене или одобрене за исплату пре него су финансијски извештаји одобрени за објављивање, али нису признате као обавеза у финансијским извештајима;
- (ј) ако пословна комбинација, у којој је ентитет стицалац, изазове промену износа признатог као његово одложено пореско средство пре стицања (видети параграф 67), износ те промене; и

- (к) ако користи одложеног пореза стечене у пословној комбинацији нису признате на датум стицања, већ се признају након датума стицања (видети параграф 68), опис догађаја или промена околности која је довела до користи одложеног пореза које треба признати.
- 82 Ентитет обелодањује износ одложеног пореског средства и природу доказа који подржава његово признавање, када:
- (а) коришћење одложеног пореског средства зависи од будућих опорезивих добитака који премашују добитке настале укидањем постојећих опорезивих привремених разлика; и
- (б) је ентитет претрпео губитак или у текућем или претходном периоду у пореском законодавству с којим се одложено пореско средство доводи у везу.
- 82А У околностима описаним у параграфу 52А, ентитет обелодањује природу потенцијалних последица на порез на добитак које би настале као резултат плаћања дивиденди акционарима. Поред тога, ентитет обелодањује износе који потенцијално настају као последица пореза на добитак које је могуће одредити, као и постојање било каквих потенцијалних последица у вези са порезом на добитак које се не могу одредити.
- 83 [Брисан]
- 84 Обелодањивања које се захтевају у параграфу 81(ц) омогућавају корисницима финансијских извештаја да увиде да ли је веза између пореског расхода (прихода) и рачуноводственог добитка неуобичајена и да увиде значајне факторе који би могли да утичу на ту везу у будућности. На везу између пореског расхода (прихода) и рачуноводственог добитка могу утицати фактори као што је приход ослобођен пореза, расходи који се не могу одбити при утврђивању опорезивог добитка (пореског губитка), ефекат пореских губитака и ефекат иностраних пореских стопа.
- 85 Када објашњава везу између пореског расхода (прихода) и рачуноводственог добитка, ентитет користи примењиву пореску стопу која представља најзначајнију информацију корисницима његових финансијских извештаја. Често је најзначајнија стопа домаћа стопа пореза у држави у којој ентитет има седиште којом се комбинују пореска стопа примењена за националне порезе са стопама примењеним за било које локалне порезе који су израчунати на суштински сличном нивоу опорезивог добитка (пореског губитка). Међутим, за ентитет који послује у више правних система, може бити значајније комбиновање одвојених усклађивања припремљених коришћењем домаће стопе у сваком појединачном законодавству. Следећи пример илуструје како избор одговарајуће пореске стопе утиче на презентацију нумеричких усклађивања.

Пример који илуструје параграф 85

У 19Х2. години ентитет остварује рачуноводствени добитак у сопственој фискалној јурисдикцији (држава А) у висини од 1.500 (19Х1. године: 2.000) и у држави Б у висини од 1.500 (19Х1. године: 500). Пореска стопа је 30% у држави А и 20% у држави Б. У држави А расходи од 100 (19Х1. године: 200) се не могу одбити за пореске сврхе.

Следи пример усклађивања са домаћом пореском стопом.

	19Х1. год.	19Х2. год.
<i>Рачуноводствени добитак</i>	2.500	3.000
<i>Порез по домаћој стопи од 30%</i>	750	900
<i>Порески ефекат расхода који се не могу одбити за пореске сврхе</i>	60	30
<i>Ефекат ниже пореске стопе у држави Б</i>	-50	150
<i>Порески расход</i>	760	780

Пример који илуструје параграф 85		
<i>Следи пример усклађивања припремљен сједињавањем одвојених усклађивања за свако национално законодавство. По овом методу, ефекат разлика између домаће пореске стопе за ентитет који подноси извештај и примењене пореске стопе у другом законодавству се не појављује као одвојена ставка у усклађивању. Може бити потребно да ентитет размисли ефекат значајних промена или пореских стопа или комбинације добитака остварених у различитим законодавствима да би објаснио промене примењиве(их) пореске(их) стопе(а), као што се захтева у параграфу 81(д).</i>		
<i>Рачуноводствени добитак</i>	2.500	3.000
<i>Порез по домаћим стопама примењивим на добитке у датом држави</i>	700	750
<i>Порески ефекат расхода који се не могу одбити за пореске сврхе</i>	60	30
<i>Порески расход</i>	760	780

- 86 Просечна ефективна пореска стопа је порески расход (приход) подељен са рачуноводственим добитком.
- 87 Често би било неизводљиво израчунати износ непризнатих одложених пореских обавеза насталих по основу инвестиција у зависне ентитете, филијале и придружене ентитете и по основу учешћа у заједничким аранжманима (видети параграф 39). Стога се овим Стандардом захтева да ентитет обелодани укупан износ основних привремених разлика, али се не захтева обелодањивање одложених пореских обавеза. Ипак, где је то изводљиво, ентитети се подстичу да обелодањују износе непризнатих одложених пореских обавеза јер корисницима финансијских извештаја такве информација могу користити.
- 87А У параграфу 82А се захтева да ентитет обелодани природу потенцијалних последица пореза на добитак које би се јавиле као резултат плаћања дивиденди акционарима. Ентитет обелодањује важне карактеристике система пореза на добитак и факторе који ће утицати на износ потенцијалних последица дивиденди на порез на добитак.
- 87А Понекад је неизводљиво израчунати целокупан износ потенцијалних последица на порез на добитак које би биле резултат плаћања дивиденди акционарима. То се може десити, на пример, када ентитет има велики број иностраних зависних ентитета. Међутим, чак и у таквим околностима, неки делови целокупног износа се могу лако утврдити. На пример, у консолидованој групи, се могло десити да су и матични ентитет и неки његови зависни ентитети платили порез на добитак по вишој стопи за нераспоређене добитке и да су упознати са износом који ће бити враћен плаћањем будућих дивиденди акционарима из консолидованог нераспоређеног добитка. У том случају, тај повративи износ се обелодањује. Ако је прикладно, ентитет такође обелодањује да постоје додатне потенцијалне последице на порез на добитак, које је неизводљиво утврдити. У засебним финансијским извештајима матичног ентитета, ако он постоји, обелодањивање потенцијалних последица на порез на добитак се односи на нераспоређени добитак матичног ентитета.
- 87Ц Од ентитета од ког се захтева да обезбеди обелодањивања из параграфа 82А, се може захтевати и да обезбеди обелодањивања која се односе на привремене разлике повезане са инвестицијама у зависне ентитета, филијале и придружене ентитете или са учешћима у заједничким аранжманима. У таквим случајевима, ентитет ово разматра при утврђивању информација за обелодањивање према параграфу 82А. На пример, од ентитета се може захтевати да обелодањује укупан износ привремених разлика повезаних са инвестицијама у зависне ентитете за које одложена пореска обавеза није призната (видети параграф 81(ф)). Ако није могуће израчунати износе непризнатих одложених пореских обавеза (видети параграф 87) могу постојати износи потенцијалних последица од дивиденди на порез на добитак које није могуће утврдити кад су у питању ови зависни ентитети.
- 88 Ентитет обелодањује све потенцијалне обавезе и потенцијална средства у складу са IAS 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства. Потенцијалне обавезе и потенцијална

имовина могу настати, на пример, као резултат нерешених спорова са пореским властима. Слично томе, када се промене пореских стопа или пореских закона доносе или саопште после извештајног периода, ентитет обелодањује било какав значајни ефекат ових промена на текућа и одложена пореска средства и обавезе (видети IAS 10 *Догађаји након извештајног периода*).

Датум ступања на снагу

- 89 Овај Стандард ступа на снагу за финансијске извештаје који се односе на периоде који почињу 1. јануара 1998. године или касније, осим за случајеве дефинисане у параграфу 91. Ако ентитет примењује овај Стандард за финансијске извештаје који се односе на периоде који почињу пре 1. јануара 1998. године, ентитет обелодањује чињеницу да је применио овај Стандард, уместо IAS 12 *Рачуноводствено обухватање пореза на добитак* који је одобрен 1979. године.
- 90 Овај Стандард замењује IAS 12 *Рачуноводствено обухватање пореза на добитак*, одобрен 1979. године.
- 91 Параграфи 52А, 52Б, 65А, 81(и), 82А, 87Б, 87Ц и брисање параграфа 3 и 50 ступају на снагу за годишње финансијске извештаје¹ који покривају периоде који почињу 1. јануара 2001. године или касније. Ранија примена се подстиче. Ако та ранија примена утиче на финансијске извештаје, ентитет треба да обелодани ту чињеницу.
- 92 Објављивањем IAS 1 (ревидираног 2007. године) измењена је терминологија у свим IFRS. Осим тога су измењени и параграфи 23, 52, 58, 60, 62, 63, 65, 68С, 77 и 81, избрисан је параграф 61, а додати су параграфи 61А, 62А и 77А. Ентитет примењује те измене за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године или касније. Ако ентитет буде примењивао IAS 1 (ревидиран 2007. године) за неки ранији период, примењиваће и измене за тај ранији период.
- 93 Параграф 68 се примењује проспективно од датума ступања на снагу IFRS 3 (ревидираног 2008. године) на признавање одложених пореских средстава стечених у пословним комбинацијама.
- 94 Дакле, ентитети не коригују рачуноводствено обухватање претходних пословних комбинација ако пореске користи нису задовољиле критеријуме за засебно признавање на датум стицања и признате су после датума стицања, осим ако користи нису признате током периода одмеравања и резултат су нових информација о чињеницама и околностима које су постојале на датум стицања. Друге признате пореске користи се признају у билансу успеха (или, ако се овим Стандардом захтева, изван биланса успеха).
- 95 Објављивањем IFRS 3 (ревидираног 2008. године) измењени су параграфи 21 и 67 и додати су параграфи 32А и 81(ј) и (к). Ентитет примењује ове измене за годишње периоде који почињу 1. јула 2009. године или касније. Ако ентитет буде примењивао IFRS 3 (ревидиран 2008. године) за неки ранији период, примењиваће и измену за тај ранији период.
- 96 [Брисан]
- 97 [Брисан] 98 Параграфу 52 је додељен нови број 51А, параграф 10 и примери које следе параграф 51А су измењени, док су параграфи 51В и 51Ц и следећи пример и параграфи 51Д, 51Е и 99 додати у *Одложеним порезима: надокнађивање вредности средстава у основи*, објављеном у децембру 2010. године. Ентитет примењује те измене за годишње периоде који почињу 1. јануара 2012. године или касније. Ранија примена је дозвољена. Уколико ентитет примењује измене за ранији период обелодањује ту чињеницу.
- 98А Објављивањем IFRS 11 *Заједнички аранжмани*, издатим у мају 2011. године, измењени су параграфи 2, 15, 18(е), 24, 38, 39, 43–45, 81(ф), 87 и 87Ц. Ентитет примењује те измене када примењује IFRS 11.
- 98В Објављивањем *Презентације ставки у осталом укупном резултату* (измене IAS 1), у јуну 2011. године, измењен је параграф 77 и обрисан параграф 77А. Ентитет примењује те измене у примени IAS 1 са изменама из јуна 2011. године.
- 98Ц Објављивањем *Инвестиционих ентитета* (Измене стандарда IFRS 10, IFRS 12 и IAS 27), у октобру 2012, измењени су параграфи 58 и 68Ц. Ентитет треба да примењује ове измене за годишње периоде који почињу на дан 1. јануар 2014. или касније. Ранија примена *Инвестиционих ентитета* је дозвољена. Ако ентитет раније примењује ове измене, тада такође треба да примењује и све измене укључене у *Инвестиционе ентитете* у исто време.
- 98Д [Брисан]

¹ Параграф 91 се односе на “годишње финансијске извештаје” у складу са експлицитнијим језиком за писање датума ступања на снагу усвојеним 1998. године. Параграф 89 се односи на “годишње финансијске извештаје”.

- 98E Објављивањем стандарда IFRS 15, *Приход од уговора са купцима*, у мају 2014. године, измењен је параграф 59. Ентитет треба да примењује ову измену када примењује IFRS 15.
- 98Ф Објављивањем стандарда IFRS 9, у јулу 2014. године, измењен је параграф 20 и обрисани су параграфи 96, 97 и 98Д. Ентитет треба да примењује ове измене када примењује IFRS 9.
- 98Г *[Овај параграф се односи на измене које још нису ступиле на снагу и стога није укључен у овом издању.]*
- 98Х Објављивањем *Признавања одложених пореских средстава за нереализоване губитке* (Измене стандарда IAS 12), у јануару 2016. измењен је параграф 29, додати су параграфи 27А, 29А и пример после параграфа 26. Ентитет треба да примењује ове измене за годишње периоде који почињу на дан 1. јануар 2017. или касније. Ранија примена *Инвестиционих ентитета* је дозвољена. Ако ентитет примењује ове измене за ранији период, треба да обелодани ту чињеницу. Ентитет треба да примењује ове измене ретроспективно у складу са IAS 8 *Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке*. Међутим, приликом прве примене измена, промене у почетном капиталу најранијег упоредног периода могу да се признају у почетној нераспоређеној добити (или у некој другој компоненти капитала, по потреби), без распоређивања промена између почетне нераспоређене добити и осталих компоненти капитала. Ако ентитет користи изузеће које му омогућава ослобађање од овог захтева тада треба да обелодани ту чињеницу.

Повлачење SIC-21

- 99 Измене направљене у *Одложеним порезима: надокнађивање вредности средстава у основи*, објављеном у децембру 2010. године замењују SIC Тумачење 21 *Порез на добитак – повраћај ревалоризованих средстава*.